

विशेष दर्ता खारेज सम्बन्धी निर्देशिका -२०८२

कम्पनी ऐन, २०६३ को दफा १३६क को कम्पनीको दर्ता खारेजी सम्बन्धी विशेष व्यवस्थालाई सरल, सहज र एकरूपता कायम गर्ने उद्देश्यले कम्पनी ऐनको दफा १६ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालयका रजिष्ट्रारले देहाय बमोजिमको निर्देशिका जारी गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस निर्देशिकाको नाम "विशेष खारेजी सम्बन्धी निर्देशिका, २०८२" रहनेछ ।

(२) यो निर्देशिका रजिष्ट्रारले स्वीकृत गरे पछि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा:-

(क) "ऐन" भन्नाले कम्पनी ऐन, २०६३ सम्झनु पर्छ ।

(ख) 'कम्पनी' भन्नाले कम्पनी ऐन, २०६३ बमोजिम दर्ता भएका कम्पनी सम्झनु पर्दछ ।

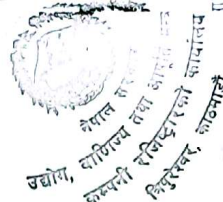
(ग) "कार्यालय" भन्नाले कम्पनी रजिष्ट्रारको कार्यालय सम्झनु पर्छ । सो शब्दले कम्पनी रजिष्ट्रार कार्यालयका शाखा कार्यालयहरु समेतलाई जनाउने छ ।

(घ) "राष्ट्रिय दैनिक पत्रिका" भन्नाले नेपाल प्रेस काउन्सिलले वर्गिकरण गरेको 'क' वर्गको नेपाली पत्रिकालाई सम्झनु पर्छ ।

(ङ) "विशेष खारेज" भन्नाले ऐनको दफा १३६क बमोजिम हुने खारेजलाई सम्झनु पर्छ ।

(च) "साधारण सभा" भन्नाले कम्पनीको वार्षिक वा विशेष साधारण सभालाई सम्झनुपर्छ ।

३. विशेष खारेज लागु हुने व्यवस्था: (१) यस कार्यालयमा दर्ता भएका देहाय बमोजिमका कम्पनीलाई ती कम्पनीको निवेदनको आधारमा विशेष खारेजी गर्न सकिनेछ ।

(क) दफा १३६क प्रारम्भ हुँदाका बखत कुनै कारोबार सञ्चालन नगरेको वा सञ्चालनमा नरहेका कम्पनी,

(ख) ऐनको दफा ८० बमोजिमको विवरण कार्यालयमा पेश नगरेको वा दफा ८१ बमोजिम लागेको जरिवाना नबुझाएका कम्पनी,

(२) उपदफा (१) बमोजिमका खारेज हुन चाहने कम्पनीले साधारण सभाबाट निर्णय गरी कार्यालयमा खारेजको लागि निवेदन दिनु पर्नेछ।

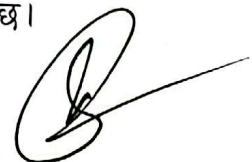
(३) उपदफा (२) मा जेसुकै लेखिएको भए तापनि कम्पनीको साधारण सभामा ऐनको दफा ७३ बमोजिम गणपूरक संख्या नपुगी साधारण सभा बस्न नसकेको अवस्थामा तत्काल उपस्थित सञ्चालक वा शेयरधनीले त्यस्तो कम्पनी खारेजीको लागि निर्णय गरी कार्यालयमा निवेदन दिन सक्नेछन्।

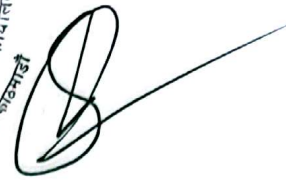
(४) उपदफा (२) वा (३) बमोजिमको निवेदनसाथ ऐनको दफा ८० बमोजिमको विवरण सहित ऐनको दफा ८१ बमोजिम लागने जरिवाना रकम वा कम्पनीको चुक्ता पूँजीको शुन्य दशमलव पाँच प्रतिशतले हुन आउने रकममध्ये जुन कम हुन्छ सो रकम समेत संलग्न गरी कार्यालयले तोकेको बैंक खातामा जम्मा गर्नुपर्नेछ।

(५) उपदफा (२) वा (३) अनुसार साधारणसभाबाट निर्णय हुँदा कम्पनीको दायित्व एकिन गर्नुका साथै कम्पनीको नाममा रहेको चल, अचल सम्पत्ती समेत कानून अनुसार गणना गरी शेयरको अनुपातमा शेयर धनीहरूको नाममा विभाजन गर्नुपर्नेछ।

४. स्वघोषणा:- (१) साधारणसभामा उपस्थित सञ्चालक वा शेयरधनीले कम्पनी खारेजी गर्दाको बखत आइपरेको दायित्व जिम्मेवारी वहन गर्ने गरी लिखित रूपमा स्वघोषणा गर्नुपर्नेछ।

(२) उपदफा(१) बमोजिम लिखित स्वघोषणामा कम्पनी निर्देशिका, २०७२ को दफा ६६ को उपदफा(३) को प्रकृया बमोजिम सनाखत गराई कार्यालयले अभिलेख राख्नु पर्नेछ ।

५. कार्यालयमा पेश गर्नु पर्ने कागजातहरू: कम्पनीले निम्न बमोजिमको कागजातहरू सहित साधारण सभाबाट ऐनको दफा १३६क बमोजिम विशेष दर्ता खारेजमा जान चाहने निर्णय सहित कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ ।

(क) विशेष खारेज सम्बन्धी निर्णयका लागि साधारण सभा आह्वान गरिएको सूचना,

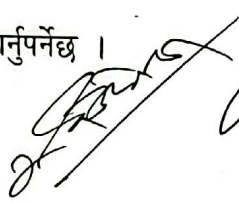
(ख) ऐनको दफा ८० बमोजिमको चालु आर्थिक वर्ष सम्मको विवरण,

(ग) ऐनको दफा १३६क बमोजिमको लागने जरिवाना रकम बुझाएको विवरण,

६. कार्यालयले कागजात जाँच गर्नु पर्ने : (१) दफा ५ बमोजिम कागजात प्राप्त भएपछि कार्यालयले ऐनको दफा १३६क को उपदफा (१),(२),(३) बमोजिमको कागजात संलग्न रहेको वा नरहेको वा प्रकृया पुरा भएको/नभएको जाँच गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कागजात जाँच गर्दा कुनै आवश्यक कागजात वा प्रकृया अपुग देखिएमा कार्यालयले सम्बन्धित कम्पनी सँग थप कागजात माग गर्ने तथा थप प्रकृया पूरा गर्न निर्देशन दिनेछ ।

७. सूचना प्रकाशन गर्ने: दफा ६ बमोजिमको विशेष दर्ता खारेजीको निवेदन प्राप्त भई जाँचबुझ समेत गरेपछि कार्यालयले दर्ता खारेज गर्नु नपर्ने कुनै कारण भए पेश गर्नका लागि तीस (३०) दिनको अवधी दिइ सरोकारवालाको जानकारीको लागि राष्ट्रियस्तरको दैनिक पत्रिकामा सूचना प्रकाशन गर्नुपर्नेछ ।

८. खारेज गर्ने: (१) दफा ७ बमोजिमको सूचनाको म्याद भित्र कार्यालयमा कुनै उजुरी दर्ता नभएको अवस्थामा कार्यालयले कम्पनीको दर्ता खारेज गर्नेछ ।

(२) दफा ७ बमोजिमको सूचना पश्चात कुनै दावि विरोध सहितको उजुरी प्राप्त भएमा कार्यालयले आवश्यक जाँचबुझ गरी कम्पनी खारेज गर्ने वा नगर्ने निर्णय गर्नेछ ।

९. खारेजीको जानकारी: दफा ८ बमोजिम कम्पनी दर्ता खारेजी भए पश्चात कार्यालयले सो को जानकारी कार्यालयको वेबसाईट मार्फत सार्वजनिक गर्नुका साथै सम्बन्धित सञ्चालक, शेयर धनीलाई जानकारी समेत दिनुपर्नेछ ।

१०. दायित्व वहन गरी बाँकी रहेको लगानी कर्ता संरक्षण कोषमा सार्ने: (१) दफा ८ बमोजिम कम्पनी खारेज भएपछि कम्पनीले वहन गर्नुपर्ने दायित्व बाँकी रहे सम्बन्धित शेयर धनी, संचालक वा पदाधिकारीहरुले वहन गर्नुपर्ने गरी कार्यालयले अभिलेख राख्नुपर्नेछ ।

(२) सम्बन्धित पक्षलाई रकम भुक्तानी गरी बाँकी रहन गएको रकम ऐनको दफा १८३ बमोजिम स्थापित लगानीकर्ता संरक्षण कोषमा जम्मा गरी पछि सम्बन्धित पक्षको माग बमोजिम फिर्ता गर्न सकिनेछ ।

११. बाधा अड्काउ फुकाउ:- निर्देशिका कार्यान्वयनको क्रममा कुनै कठिनाई उत्पन्न भएमा रजिष्ट्रारबाट निर्देशिका संशोधन गरी वा आवश्यक निर्णय गरी बाधा फुकाउन सक्नेछ ।

